

A TENGERPART

NAPILAP.

VI évfolyam.

FIUME, szombat, 1909. január 30.

24. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 8 hasábos petit sorja 40 fillér.

Bosznia és Hercegovina.

A törökországi események, a melyek folytán a török nép alkotmányos intézményeket kapott, feltétlenül szükségessé tették az okkupált tartományok helyzetének végleges rendezését is: Egy szerencsétlen, 1880-ik évből való magyar törvény azt rendeli, hogy a két megszállott tartomány bekebelezése az osztrák és a magyar törvényhozások egyetértésével vitessék végbe. A milyen most az osztrák felfogás s a milyen programmal most az osztrák politikai pártok dolgoznak, a lehető legkevesebb kilátásunk lehetett arra, hogy Ausztriával úgy egyezzünk meg, a mint azt a magyar történelmi jogok és a megszállott tartományok földrajzi helyzete követelik, hogy tudniillik e tartományok Magyarországhoz csatoltassanak. Ennélfogva csak az uralkodó jogköre véglegesített mostan, a becsatolás kérdése mellőzött és beláthatatlan időnkig függőben maradt.

Erős elhatározások és szinte visszautasíthatatlan kényszer lesz hozzá szükséges a mi részünkről, hogy Bosznia és Hercegovina Magyarországhoz területéhez kapcsolassék. — Egyelőre egy, tisztán csak az uralkodóház szempontjából tisztázott kérdéssel állunk szemben. Politikailag Bosznia és Hercegovina ügye elintézve nincs. Csupán annyira haladt a végleges rendezés, hogy a két ország a török szultán névleges fennhatósága alól is kivétellett.

Most az a feladat vár reánk, hogy legalább gazdaságilag és kulturailag foglaljuk el ezt a velünk közvetlenül szomszédos földet, ha már eddig elmulasztottuk. Hason oda a kormány, hogy a magyarok betelepítése Boszniába és Hercegovinába fajnék és nyelvünk vesztélyeztetése nélkül könnyűvé váljék s hogy a magyar gazdasági és kulturális intézmények Boszniára és Hercegovinára kiterjesztessenek. Nemcsak azért, mert főleg magyar pénz és magyar vér volt az, amely Boszniát és Hercegovinát a török uralom alól kivette, hanem azért is, mert közvetlen szomszédságunkban nem engedhetjük meg azt, hogy olyan ellenséges áramlatok fészkelődjenek, mint Ausztriában.

Legyen rá gondunk, hogy a magyar nevet, gazdasági és művelődési munkát ismerjék és becsülik meg a bosnyákok s ne Ausztriához, hanem Magyarországhoz huzzanak. Hogy boldogulásuk főtámasztékát Magyarországhoz keressék és találják meg, nem pedig velünk ellenséges államokban. Bosznia és Hercegovina hovatartozását az fogja eldönteni, hogy ezeket a természetes feladatainkat milyen ügyességgel és erélyvel fogjuk tudni végrehajtani.

A Balkán-félszigeten csak Szerbia nézi látható ellenségeskedéssel a Habsburg ház újabb térfoglalását. Törökország bele nyugszik rá nézve már régen fennálló állapot végle-

gesítésébe. Szerbiában azonban sokaknak álmait oszlatja el a szóban levő intézkedés, mert hiszen sokan voltak ott, akik Boszniát és Hercegovinát egy jövőendő Nagy-Szerbia alkotó részéül számították.

Nekünk magyaroknak az ugyan a politikánk, hogy a Balkánon a török uralom alól felszabaduló népek állami függetlenségét mozgósítsuk elő, de semmi sem indokolná, hogy ebben a politikában saját közvetlen érdekeinket feláldozzuk. Ennélfogva addig, míg Bosznia és hercegovina kérdése politikailag rendezhető nem lesz, ragaszkodunk a mostani részleges birtokláshoz is és ennek természetes következtése lesz a Bosznia és Hercegovina művelődési és gazdasági elfoglalására irányuló munka.

— **A rappresentanza ülése.** A városi képviselőtestület ma, pénteken este 6 órákor ülést tart Vio Ferenc dr. polgármester előnölkete alatt, a már közölt tárgysorozattal.

— **Magyar egyesület Horvátországban.** A társországokban élő magyarság érdekében nagyjelentőségű társadalmi mozgalmat indítottak az északi magyarok az egyesülés érdekében. Ez az esemény azért bir magyar nemzeti szempontból fontossággal, mert Eszéken és környékén körülbelül 10,000 magyar lakik már évtizedek óta és csak most kezdi érezni a tömörülés szükségességét. A mozgalom már olyan stádiumba jutott, hogy remélik egy nagy magyar társadalmi egyesület és kaszinó létesítését, amelynek célja lesz a magyarság tömörítése és ezáltal a magyarság tekintélyét emelni, a magyar nemzeti érzést ápolni és a magyar-horvát barátságot etömozdítani.

UJDONSÁGOK.

— **A Magyar Kör bálja.** Örömmel értesülünk arról, hogy Nákó Sándorné grófné — Liphay Eszter báróné öméltsága, a bálunk védnöke, legutóbbi könnyebb betegeskedéséből már teljesen felépült s a február 2-iki bálunkon biztosan meg fog jelenni.

A bál külső fényét nagyban fogja emelni, hogy a bálhelyiségek bejárója előtt fényes, színes magyar lovagruhába öltözött csákós-alabárdos testőrök és fiatal apródok is fogadják az érkező vendégeket.

A bál rendezése ezuttal is kéri a közönséget, hogy jegyeiket lehetőleg előre váltsák meg vagy jegyeztessék elő, Schwarcz és Gerő divatárucégnél a Korzón, nehogy a bál estélyén e miatt nagyobb tolongás keletkezhesék.

— **A „Caronia” Fiumében.** A Cunard-hajóstársaság nagy „Caronia” gőzöse New-Yorkból jövet tegnap délután 3 órakor kikötőnkbe érkezett 256 kivándorlóval. A fiúmei rév hivatal jelentése szerint a hajón utközben egy gyermek született, egy pedig meghalt. A gőzös egy Supron Vazul nevű embert hozott vissza magával, kit a társaság „Pannonia” gő-

zösen elrejtőzve találtak. Innen illetőségi helyére fogják toloncolni. A hajó holnap délután indul el oceáni útjára.

— **Fakivitelünk és a kikötők.** A delta és brajdica fakikötőkben egyre elviselhetlenebbé válik a helyzet. Állandó bajok kuforrása pl. az, hogy egy magáncég gondoskodik egyedül a vasuton érkezett faszállítmányok kirakásáról és behajózásáról s azokat a szállítmányokat részesíti kedvezményben, a melyek könnyen kirakhatók. Ennek a cégnek lévén a feladata a munkások szerzése, kevés a munkás, mert állandó munkásokat üzleti szempontból nem tart. Ebből azután igen gyakran nagy zavarok következnek. A kirakatlan vasuti kocsik összegyűlemlenek és beáll a tolóadás. Nem jelentéktelen károkat okoz a vagyonbiztonság teljes hiánya. A Delta horvát közigazdasági terület lévén, a fiúmei rendőrségnek ott semmi keresni valója nincsen. Így azután nem csoda, ha a milliókat érő faraktárakat fegyvertelen vasuti örökre bizzák, akik a garázda elemek elől maguk is elrejtőznek. A fakiviteli kereskedők régóta panaszkodnak ezen áldatlan viszonyok miatt. A fiúmei Lega dei datori (munkaadók szövetsége) nemrég feliratban fordult a kereskedelemügyi és belügyi kormányhoz és a miniszterelnökhöz, hogy vessen véget ezeknek az állapotoknak és szervezzen a Delta és Brajdica vagyonbiztonságának megerősítése érdekében külön kikötői csendőrséget. Ezek a feliratok most vannak tárgyalás alatt s hir szerint a báni kormány nem fog a csendőrség szervezése elé akadályokat gördíteni. A fakeskedők felirataikban kijelentették, hogy ha kérésüket a kormány nem teljesítené, a magyar fakivitel vallaná ennek a kárát, annál is inkább, mivel milliókra rug a kár, amit a garázda elemek a faterlepen okoznak. A fakeskedők egy másik kívánsága az, hogy a fakirakásokat ne magáncéggel, hanem állandóan alkalmazott Máv. munkásokkal végeztessék.

— **A zátonyra jutott török vitorlás.** A Livano zátonyon Porer és Merlera között zátonyra jutott „Tinios Stravros” nevű török vitorlás körül folyó mentőmunkálatokkal kapcsolatban a következő híreket vesszük. A vitorlás zátonyra jutása 25-én este fél 11 órakor történt. A személyzet elhagyva a hajót 3 órakor éjjel Merleránál szárazföldre jutott, honnan Medolinóból táviratilag segílyt kértek. Kedden utnak indították a „Belriore” mentőgőzöst, és Pólából egy torpedó hajót. A mentést azonban különböző okok miatt nem lehetett megkezdeni s így azt másnapra halasztották. Tegnapelőtt este Triesztből Pólába indult a mentőszemélyzet két buvárral, honnan a színhelyre mentek. A vitorlás már részben megtelt vízzel, de remélik, hogy meg lehet menteni.

— **Lázadó bosnyákok.** A prágai „Bohemia” hirt kapott a boszniai Doboiban e hónap 19-én, vizkereszt ünnepén történt vérengzésről. Egy csendőr le akart tartóztatni felségserstés miatt egy szerb parasztot, amikor több szerb verődött össze, hogy megakadályozza a letartóztatást, a csendőr katonai segílyt kért és tíz katonával üldözöbe vette a felségserstő szerb parasztot. A szerbek késekkel védekeztek s így történt, hogy a csendőr súlyosan megsebesült. Erre a katonák szuronyszegezve lefegyverezték a szerbeket, a felségserstő parasztot pedig vasra verve hurcolták fogságba. Megmotozásakor találtak nála egy bádogdobozt

robbanó anyagokkal. A halálosan megsebesített csendőr török s már a harmadik, akit Dobojban leszüntet.

— **A fumei kereskedelmi bank** — amint már jeleztük — Abbaziában fiókot nyitott. Mint most értesülünk, ezt az új magyar intézetet a triestini törvényszék cégjegyző hivatala már bejegyezte.

— **Interieur-kép a zágrábi fogházból.** A nagyszerb hazafülségi pör-aktáit még nem zárták le s egyelőre bizonytalan, hogy a fővárosi bíróság azokat az adatokat, amelyeket a vádiratban összegyűjtve találunk. De akárhogyan is végződik a nagyszerb hazafülségi pör, a vizsgálói foglyoknak s később a jogerősen elítélteknek jussuk van arra, hogy a fogházban annak az emberies fölfogásnak megfelelő bánásmódban részesüljenek, amely bánásmódot minden kulturált állam régen meghonosított már a fogházaiban. Ugy látszik azonban, hogy Horvátországban még nem tudtak megbarátkozni a kulturált államok szokásaival és berendezéseivel. Erre vall az a levél, melyet Horvátországból kaptunk. A levél a zágrábi fogházban íródott s a fogház-igazgató megkerülésével jutott emberi kezekbe. A hazafülségi pör egyik vizsgálói foglya írta egyik barátjának. Diplomás ember jajdul föl a panaszos sorokban, s ha a fogházban nem is tehető kivétel diplomás és nem-diplomás ember közt, az egyenlőségi elv annyit talán mégis megkövetel, hogy a fogoly tisztaságáról legalább oly mértékben gondoskodjanak, mint az istállók barmairól. Ezt a tisztaságot nélkülözik leginkább a vizsgálói foglyok a zágrábi fogházban. „Rettenetes — mondja a levél írója — hogy mennyit kell itt szenvednünk. Elrohadunk a piszokban. A cellák nyüzsgönek a polcskáktól, s ennél is borzasztóbb, hogy a nagy piszokban megteljesedtem. Ha bort kerithetünk, le-részegszünk. Mohón iszszuk a pálinkát, hogy részegségünkben elfelejtsük azt a lealázó, minden emberi méltóságot megcsufoló bánásmódot, melyet itt kell elszenvednünk”. E sorokban rettenetes vád hangzik el nemcsak a horvát igazságügyi kormány, de egész Horvátország ellen. A fogház sehol sem lehet olyan intézmény, amely megölje az emberben az emberi méltóságot s állati sorba lealacsonyítsa őt. Megrögzött gonosztevőknél is az a fogház célja, hogy nevelje és ha lehet, visszaadja őket a társadalomnak. A politikai foglyok — talán Oroszországot kivéve — mindenütt kivételes bánásmódban részesülnek s most Oroszországhoz Horvátország is csatlakozott s versenyre kel vele a politikai foglyok kínzásában. Ebben a versenyben nem nagy dicsőség elsőnek lenni, s ha Rauch Pál báró nem tud más módot a dicsőség szerzésére, úgy különös világításban mutatja be nemcsak a politikáját, de az európeerséget is.

— **Új üzletszabályzat a vasutnál.** Az Országos Közlekedési Tanács vasuti osztálya tegnap értekezletet tartott a kereskedelemügyi miniszteriumban Ludvigh Gyula Máv. elnök-igazgató, államtitkár elnöklésével. Az értekezleten az előadói tisztet Hajnal Vilmos osztálytanácsos töltötte be, jegyző Mátray Elemér, államvasuti felügyelő volt.

Ludvigh Gyula államtitkár a tanácskozást megnyitó beszédében utalt arra, hogy a tanács vasuti osztályára rendkívül fontos kérdések megvitatása vár. Bejelentette, hogy a magyar szent korona országainak területén létező vasutak számára kiadandó új üzletszabályzat van napirenden, elsője azoknak a nagyfontosságú teendőknél, amelyek megvalósításán most fáradoznak, hogy kielégítsék az államnak, a társadalomnak és különösen a közgazdasági életnek a vasutakkal szemben mind fokozódó igényeit. Később sorra jönnek az alsóbbrendű vasutakról szóló törvényjavaslat előkészítése, a közlekedési akadémiának föllállítása, a vasuti menetrend szerkesztésének és kihirdetésének új

szabályzata. Mindezekkel a kérdésekkel sürgősen kell majd foglalkoznia a tanácsnak. Hajnal Vilmos előadó elmondta, hogy az új üzletszabályzat-tervezet a jelenlegi üzletszabályzat anyagát úgy alakí, mint anyagi tekintetben gyökeres átdolgozásban tünteti föl. Az anyagot megfelelőbben és észszerűbben rendezték el, az egyes pontozatokat szabatosabban szövegezték, az elavultakat kihagyták, a rendőri természetű szabályokat, mint nem odavalókat, mellőzték, a a díjszabási természetű határozmányokat a díjszabásba utalták. Mafelől a tervezet bővülést tüntet föl, mert figyelemmel voltak a szabályzat keretében a fölmerült kívánalmaknak és jogosult igényeknek igen nagy részére. Ezután részletesen ismertette az új üzletszabályzat legfontosabb újításait. Sok, eddig sérelmesnek panaszoit rendelkezés kimaradt a tervezetből, mások lényegesen módosultak a közönség érdekében. A tervezet egyébként az érdekeltég meghallgatásával készült és az osztrak kormányval folytatott tárgyalásoknál már figyelemmel voltak a hazai érdekeltég kívánalmaira. Az értekezlet általános vita mellőzésével rögtön belement a részletes tárgyalásba és szakaszonként tárgyalta le az egész szabályzatot, közben különösen azokat az eltéréseket vitatva meg, amelyek az osztrak és a magyar üzletszabályzat-tervezet között fonnállanak.

— **A Magyar-amerikai bank** január 12-én tartotta meg első közgyűlését Newyorkban. A közgyűlés az igazgatóság jelentését valamint a benyújtott zárszámadást tudomásul vette. Az amerikai igazgatóságba hat új tagot választottak; nevezetesen: Frank L. Grant-t, a Northern bank elnökét, William Knabe-t, a Knabe & Co. zongoragyár elnökét, Robert Feller tőkepenzest, Arthur C. Langham-ot, a Third National Bank Louisville alelnökét, I. W. Place-t, a Richmond Borough National Bank elnökét és C. A. Starbuch, a Newyork Air Brake Co. elnökét. Az 500.000 K alaptőke mellett az elért tiszta nyereség 34,380 K, amit az új számlára vezettek elő.

— **A fumei kereskedelmi bank mérlege.** Tegnap tette közzé a fumei kereskedelmi bank december 31-én lezárt 1908 évi mérlegét. A mérleg 108.184.70 korona tiszta nyereséget tüntet fel az 1 millió koronát kitevő alaptőke után, amely e szerint 11 százalékot jövedelmezett. A kitünő mérleg, amely valóban dicséretére válik a bank buzgó vezetőségének, a következő részletes adatokat tartalmazza:

Vagyon: Pénztárkészlet 139,945.61 kor. — Váltótárca 1.124,233.44 kor. — Értékpapírok 294,269,30 kor. — Sorsjegyek 409,686 kor. — Előlegek folyó számlában 8.282,990.16 kor. — Törlesztéses jelzálogkölcsonők 384.000 kor. — Adósok 2.732,194.70 kor. Összesen 13.367,319.21 kor.

Teher: Alaptőke 1.000,000 kor. — Tartalék tőke 120,000 kor. — Folyó számla letétek, takarékbetétek és hitelezők 11.673,162.37 kor. — Jelzáloghitel 384.000 kor. — Átmeneti tételek 81.972,14 kor. — Tiszta haszon 108.184,70 kor. — Összesen 13.367,319.21 kor.

Nyereség és veszteség számla. Költségek: Tisztviselők fizetése 67.326,49 kor. — Adók 12.820,34 kor. — Vegyes költségek 37.270,04 kor. — Tiszta haszon 108.184,70 kor. — Összesen 226.601,57 kor.

Jövedelmek: Nyereség áthozatal az előző évről 11,164.72 kor. — Kamatok 116,710.50 kor. — Jutalékok és különféle jövedelmek 98,726.35 kor. — Összesen 226,601.57 kor.

A bank közgyűlését február 14-én délelőtti 11 órakor tartja meg saját helyiségében.

— **A pólai városi pénztárnok szökése.** Egyik pólai lap jelenti, hogy a nemrégén városi pénztárnokká kinevezett Galenta Tomaso számos szabálytalanság elkövetése után megszökött Pólából.

Galenta egyik főkortesza volt az olasz párt-nak Pólában és a legutóbbi tartománygyűlési vá-

lasztások alkalmával szerzett érdemei elismerésül választották meg városi pénztárnokká.

A pólai államrendőrséget már értesítették a pénztárnok szökéséről, akit most országsszerite köröznek.

— **Gyermeki fantázia.** Drenova alközségben egy 9 éves fiút kísértek az ottani rendőrségre, ki azt beszélt, hogy nincsenek szülei és néneje, ki a via Germánian lakik, elkergette magától. Mikor a központi rendőrségre kísérték, kiderült, hogy a meséjét maga költötte. A szülei élnek. Átadták az atyjának.

— **Az öregkor tehetetlensége.** Martio-vich Helén 85 éves koldusasszony tegnap délelőtti, amikor a via Cinque Vicolin levő lakására akart menni, egy lépcsőn elcsuszott és végig gurult a többieknek. A mentők szállították be a kórházba, hol az orvosok súlyos sérüléseket állapítottak meg rajta.

— **Razzia Susákon.** A rendőrség tegnap éjjel Susákon razziát tartott, melynek folyamán 15 kitiltott csavargót tartoztatott le.

— **A kikötőből. Január 29-én. Érkezett:** „Sapho” angol gőzös Liverpoolból 300 tonna köszénnel és 50 tonna vegyes áruval; „Dartmoor” angol gőzös Hullból 3931 tonna köszénnel; „Caronia” angol gőzös New-Yorkból 256 visszavándorlóval.

Indult: „Mar Adriatico” spanyol gőzös Cadixba 4404 bál dohánnyal; „Veria” angol gőzös Liverpoolba 260 tonna lisztel és 130 vegyes áruval; „Swend II.” dán gőzös Londonba 2600 tonna cukorral; „Duna” magyar gőzös Glasgowba 1400 tonna fával és 500 tonna vegyes áruval; „Széchenyi” magyar gőzös Bordeauxba 1200 bál dohánnyal; „Ebro” angol gőzös Hullba 310 tonna vegyes áruval; „Styria” osztrak gőzös 160 tonna cukorral és 200 tonna vegyes áruval.

Távirat ◀ Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jan. 29. A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnökölt.

Hódy Gyula személyes kérdésben történt felszólalása után

Schriffert József parasztpárti képviselő beszél a nagybirtokosok visszaéléseiről; sürgeti a kataszterek kiigazítását, a borítaladó eltörlését és a kisipar támogatását. A javaslatot nem fogadja el. Utána

Schmied Károly beszél; szerinte a javaslat jó, a kisbirtokosok hasznára válik, ezért a javaslatot elfogadja. Ezután

Nagy György beszél a javaslatról és kijelenti, hogy a javaslatban az agrárius és merkantilista-érdekeknek szembeállítását helytelennek tartja. A javaslat nem szolgálja a kisbirtokosok igazi érdekeit, ezért azt nem is fogadja el, hanem határozati javaslatot nyújt be. Az ülés folyik.

Andrássy nem tárgyal a 67-esekkel.

BUDAPEST, jan. 29. A „Magyar Távirati Irodát” illetékes helyen felhatalmazták annak a kijelentésére, hogy a lapoknak az a híre, amely szerint Andrássy Gyula a koalíció 67-es pártjainak összehozásán fáradoznék és már a néppárttal megegyezett volna — valótlanok.

Az Andrássy—Leszkay affér.

BUDAPEST, jan. 29. A lapok megírták, hogy Andrássy Gyula gróf belügyminiszter a folyosón a helyzetre érve azt mondotta, hogy ha Justh missziója sikerrel jár, akkor Leszkay Gyula pénzügyminiszter és Sümegi Vilmos államtitkár is lehetnek.

Leszkay Gyula ezt magára nézve sértőnek találta és ezért elküldte segédeit Andrássyhoz, aki kijelentette, hogy nem akarta megjegyzésével megsérteni Leszkayt, mire az ügyet békésen fejezték be.

Elítelt párbajozók.

BUDAPEST, jan. 29. A budapesti bíróság ma itélkezett Olay Lajos volt képviselő, jelenleg királyi közjegyzőnek Fenyvesi Adolf képviselőházi gyorsíróhivatali főnökkel és Magyar Miklós kereskedővel lefolyt párbajai ügyében. A bíróság Olayt 5, Fenyvesit 2 és Magyarot 10 napi államfogház büntetésre ítélte.

A hagyatékcsaló November.

BUDAPEST, jan. 29. A budapesti büntetőtörvényszék vizsgálóbírája a tegnapi hagyatékcsalás vádjára alatt letartóztatott November Ignácot azon indokolással, hogy a vád alapja már elévült — szabadlábra helyezte.

Török katonatisztek feltartóztatása.

SOFIA, jan. 29. Nyolc török katonatiszter, akik Németországba vannak utban, ma a bolgár határon feltartóztatották. Miután azonban valamennyien szabályszerűen kiállított igazolványt mutattak fel, — tovább engedték őket.

Véres verekedés Csehországban.

ÉGER, jan. 29. Tegnap este ismét véres verekedés volt diákok és rendőrök között, amelyen mindkét részről többen súlyosan megsebesültek.

Rablás a robogó vonaton.

KONSTANTINAPOLY, jan. 29. Ideérkezett jelentés szerint az egyik déloroszországi vonalon álarcos rablók megtámadták a vonatot s onnan 500,000 rubelt raboltak el.

A negus nem haldoklik?

LONDON, jan. 29. Menelik abessíniai negus haldoklását ideérkezett hírek megcáfolják.

Milano áldozatkészsége.

MILANO, jan. 29. Milanóban a földrendgékárosultak javára gyűjtött összeg elérte a három millió lírát.

Február 1-én új előfizetést nyitunk „A TENGERPART”-ra. Tisztelettel kérjük azokat az olvasóinkat, akiknek előfizetése ezen a napon lejár, hogy előfizetéseiket a lap akadálytalan szétküldése érdekében mielőbb megújítani sziveskedjenek.

Minden a kihordás- vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján sziveskedjenek nekünk bejelenteni.

Telefon-számok:

Szerkesztőség 229

Nyomda 920

442. számhoz.
1909.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur 1909. évi január hó 13-án 112.224—II—1908. szám alatt kelt rendelete alapján a fiumei pályaudvar kiegészítő részét képező Brajdica farakhely területének kiszélesítése céljából végrehajtandó feltöltési, valamint a Recina folyónak a susáki közúti híd és a legelső vasúti híd között fekvő alsó szakaszán végzendő kotrási munkálatoknak vállalat útján való biztosítására zárt ajánlati újabb versenyárgyalás hirdetettik.

A vállalatot szabályozó szerződés terve-

zete, feltérfüzetek, tervek, előmérletek, a munkaátadási jegyzőkönyv tervezete, valamint a munkálatokra vonatkozó ajánlati minta és egyéb tájékoztató nyújtó adatok a fiumei m. kir. tengerészeti hatóság műszaki osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők, s a vonatkozó iratok, — a tervek, az általános feltételek és részletes építési feltételek kivételével — ivenként 60 filléret a fiumei m. kir. tengerészeti hatóság segédhivatali igazgatójánál megszereshetők.

Az ajánlat az ajánlati minta felhasználásával egységáruk alapján az egyes munkanemek szerint elkülönítve teendő és a vállalati összeg ezek alapján számítható ki.

A munkálatok az átadás napjától számított 2 1/2, azaz kettő és fél év alatt teljesen befejezendők.

Bánatpénzül a vállalati összegnek első 250.000 koronát tevő részlete után 5%, azaz öt százalék, az ezen felüli részlete után 2%, azaz két százalék készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a budapesti m. kir. központi állampénztárnál, vagy a fiumei m. kir. adóhivatalnál teendő le és a letétet tanúsító nyugta mellékelteként az ajánlatához csatolandó.

A bánatpénznek az ajánlatához készpénzben vagy értékpapirokban való csatolást nem engedtetik meg.

Az ajánlat elfogadása esetében a bánatpénz a szerződés megkötése előtt 10%, azaz tíz százalék biztosítékra egészítendő ki.

A végrehajtandó munkálatok után esedékes havi keresetek a feltételek értelmében készpénzben fizetettnek ki.

Az ajánlat ivenként 1 drb egy koronás bélyeggel látandó el és a bánatpénzről szóló letéti nyugtával együtt öt pecséttel lezárt borítékban a fiumei m. kir. tengerészeti hatóság segédhivatali igazgatójához „Ajánlat a fiumei pályaudvar kiegészítő részét képező Brajdica farakhely kiszélesítési munkálataira” felirattal 1909. évi február hó 16-ik napjának déli 12 órájáig adandó be.

A fenti határozatoktól bármi tekintetben eltérő vagy elkésve érkezett, esetleg táviratilag tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok felbontása a fiumei m. kir. tengerészeti hatóság részéről kirendelt bizottság által a fiumei m. kir. tengerészeti hatóság üléstermében 1909. évi február hó 16-án délután 12 1/2 órakor fog történni, mely eljárásnál az ajánlattevők is jelen lehetnek.

A végleges határozat az ajánlatok felett kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur által a versenyárgyalás napjától számítható hat hét alatt fog meghozatni, mely időig az ajánlattevők ajánlatuk tekintetében kötelezettségben maradnak és ajánlataikért szavatolnak.

Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur entarítja magának azonban a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlati összegre való tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg az összes ajánlatokat figyelmen kívül hagyhassa.

Kelt Fiumében, 1909. évi január hó 22-én.

A m. kir.
tengerészeti hatóság.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio
naponta nagy előadás

a következő elsőrendű művészek részvételével Army Ada olasz énekesnő. Walthon Poldi bécsi szubrette. Blanche Alice nemet szavalónő, Miss Ella egyensúlyművésznő. Cavalli Eugenia olasz művésznő. Vukotics Nikola átváltozó művész. Rosario Sevillanita híres andaluziai táncosnő. Tauber Márton bécsi komikus. John Károly hasbeszélő. Duo Seymour angol táncosnők. Lindau Lina német szubrette. Vels Arthon zenebohóc.

Kezdete este 9 órakor. Belépti díj 1 kor.

Ujságkihordó

(asszony vagy leány is) mástól órai esti foglalkozásra jó fizetéssel felvétetik „A Tengerpart” kiadóhivatalában Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház, I. emelet.

Kifogástalan fogakat fogsorokat
aranyhidakat stb. stb.
Csakis PÁLMAI ISTVÁN
fogműtermében
Fiume De la Ville szálló II. em.
készítenek precziz kivitelben.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

Letétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

terít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Új magyar hentes-üzlet!

Tisztelettel van szerencsém a t. fogyasztó közönség tudomására hozni, hogy Vicolo della Germania I. sz. alatt, a kászárnya átellenében

hentesáru-üzletet

nyitottam, hol az összes e szaknába vágó cikkeket naponta frissen, a legkitűnőbb minőségben és legolcsóbb árbán árusítom.

Cikkeimnek feltétlen tisztaságáról, valamint a legjobb kiszolgálásról előre is biztosítva a n. é. közönséget, kérem nagyrabecsült pártfogását.

Mély tisztelettel!

Szathmáry György
hentes m.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok; az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek stb. stb.

Figyelem!

Csak Rendüics M. fűszerkereskedésében Piazza Mercato Coperto, Braida kapható a legolcsóbb árbán: nullás liszt 100 kilója K 38.—, Tea 1 kg. K. 6.—, egy láda uborka (12 háromliteres üveg) K. 20.

„DE LA VILLE”
SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEAK-KORZÓ.

Naponta a hírneves

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányprimás zenekarának hárszeregye.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

TULAJDONOS:

SENYTGYÖRGI FERENC.

Cirkvenica
Palace Hotel **THERAPIA** Szanatorium.

Téli üdülőhely a magyar tengerparton, Fiume mellett.

Hajó-közlekedés naponta négyszer.
Enyhe tengeri klíma. 120 szoba. Modern kényelem.
Penzió 7 koronától.
Tökéletes orvosi berendezések. Orvos **dr. Groó Béla.**

Prospektust küld:
THERAPIA igazgatósága Cirkvenicán.

OH JAJ! Köhögés, rekedtség
és elnyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái
az étvágyat nem rontják
és kitünő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NADOR” gyógyszerár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egger-mellpasztillája
csakhamar meggyógyított

Kapható Fiumében: Accurti Károly, Babić Hinko, Mizzan Adorján Prodam
János, Prodam F. Schindler Adolf gyógytárakban, Rosenkört Gusztáv

HIRDETÉSEK felvételnek
a kiadóhivatalban.

Csak a legfinomabb, szárított
kokuszdiót

Edolgozzák fel a Ceres-gyárak.
bból állítják elő minden pótlás
nélkü! a lehető legtisztább ké-
szülékekben a híres
CERES-ételzsirt
sütésre, rántásra és főzésre.

A BREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.
(gyár Budapest-Kőbánya) **FIUMEI PÓRAKTÁRA.**

roda: Urményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ
DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tar-
talmazó eredeti ládákban érkezik frissen a
gyárból. — Ezen kitünő sörön kívül állan-
dóan raktáron van kiviteli és márciusi sör,
1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes
palackot tartalmazó eredeti ládákban

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is
kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fű-
szer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Ropnik Emil, Urményi-tér 6

Pálma-Hajviz

a legjobb szer korpa és hajhullás
ellen.

Kapható **CSIZMÁS DEMETER**
fiumei első magyar fodrásznál

Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló kö-
zelében).

és minden drogériában és fodrászüzletben.

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrassy, — Telefon 121 sz.

Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda
a villamos vasút mentén. Villamos világítás,
lift, fűdőszobák stb. stb.

Table D' Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni,
hogy a Deák korzó 30. szám alatt levő

KORONA VENDÉGLŐT december 1-én átvettém.

Heti étlap: Hétfő: Korhelyleves, Kedd: Pusztai gulyás Szerda: Halak
Csütörtök: Székely gulyás, Péntek: halátelek Szombat:

Különféle hurkák Vasárnap: Kitünő töltött káposztát.

Havi étkezők 18 és 20 frt. étlap szerint 24 frt.

Jó magyar konyha! — Hamisítatlan borok! — Kőbányai Polgári Sör!

Tulajdonos: Ladányi György.

Prodam és Társa Fiume

◀ Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶

Via Adamich I. sz. Via Adamich I. sz.
Villamos világítási, villámrhárító, telefon és villamos-csengő berendezések.
Villamos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” immár hatodik évfolyamába jutott és oly elterjedésnek örvend, a
milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

▶ **„A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár.** ◀

Kiadóhivatal: Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések
is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg
népszerűségét és olvasottságát.